

Mottagare
Regionstyrelsen

Återrapportering av uppdrag. Utreda hur olika boendeformer för äldre kan minska behovet av omsorgsinsatser inom Region Gotland

Förlag till beslut

- Regionstyrelsen beslutar att frågan hanteras vidare inom ramen för socialnämndens verksamhet i samverkan med tekniska nämnden.
- Uppdraget är genom ovan beslut därmed avslutat.
- Informationen tas emot och uppdraget avslutas.

Sammanfattning

Regionstyrelsen beslutade på sammanträdet den 2023-05-30 (RS § 152, Budget 2024-2026, Ärendenummer: RS 2023/7) att ge regionstyrelseförvaltningen i uppdrag att utreda hur olika boendeformer för äldre kan minska behovet av omsorgsinsatser inom Region Gotland.

Inom ramen för uppdragets finns det redan idag god kunskap såväl inom forskning som inom Regionkoncernen. Frågan har sedan tidigare utretts i olika former. Regionstyrelsen beslutade 2020-10-22 RS §306 om följande utredningsuppdrag: *Regionstyrelseförvaltningen får i uppdrag att i samarbete med socialförvaltningen utvärdera boendeformen trygghetsboende i syfte att pröva dess effekter på bostadsmarknaden samt effekterna på det långsiktiga behovet av vårdplatser inom äldreomsorgen. Utredningen ska även visa i vilken omfattning de boende nyttjar tillhandahållna tjänster och faciliteter. Resultatet ska presenteras till budgetberedningen våren 2021.* En arbetsgrupp bestående av tjänstepersoner från regionstyrelseförvaltningen och socialförvaltningen hanterade frågeställningarna. I ärende RS 2020/1246 ”Framtida former för hantering och finansiering av subventioner i enlighet med regelverket för trygghetsboende” presenterades ett utredningsunderlag.

Socialförvaltningens (SOF) Socialnämndens ansvar idag är särskilt boende för äldre (somatik och demensboende) och korttidsplatser. Vad gäller trygghetsboenden och seniorboenden ligger dessa utanför socialtjänstens socialnämndens ansvar. Dessa boendeformer beskrivs dock i socialförvaltningens boendeförsörjningsplan (SON 2024/348). Den reviderade *Plan för särskilt boende för äldre inom Region Gotland 2024-2033* tas antogs i socialnämnden i september 2024, där lyfts bland annat behov av fler anpassade boenden för äldre på Gotland såsom trygghetsboenden och seniorboenden.

Socialförvaltningen har stor kunskap kring effekterna på SÄBO-behovet i förhållande till tillkomsten av trygghetsboenden.

Inom ramen för framtagning av nya riktlinjer för bostadsförsörjning på Gotland är målgruppen äldre/seniorer i fokus. Målgruppen har specifika krav/önskemål som tillgång till tillgänglighetsanpassade bostäder med exempelvis hiss och gemensamma lokaler, trygga miljöer och stort fokus på social hållbarhet. Tillkomsten av trygghetslägenheter eller andra boendeformer med fokus på seniorer, kan skapa flyttkedjor och ge positiva effekter på bostadsmarknaden. Det finns därför redan goda argument för att främja byggandet av denna typ av bostäder. Nya lägenheter innebär generellt sett en dyrare boendekostnad jämfört med bostäder i det befintliga beståndet och detta kan innebära ett hinder för människor att vilja/kunna flytta. Om en lägenhet i trygghetsboende blir dyr i förhållande till nuvarande boende så kan det leda till att man bor kvar.

Enligt lagen om kommunernas bostadsförsörjningsansvar ska varje kommun planera för bostadsförsörjningen utifrån beslutade riktlinjer. Syftet med planeringen är att skapa förutsättningar för alla att leva i goda bostäder och att främja att ändamålsenliga åtgärder för bostadsförsörjningen förbereds och genomförs. Arbetet med bostadsförsörjning handlar dels om hur många bostäder som finns och hur många bostäder som behöver tillkomma, men också vilken typ av bostäder som behövs för att möta medborgarnas bostadsbehov. För tillfället pågår ett arbete med framtagning av nya riktlinjer för bostadsförsörjning som planeras att gälla från 1 januari 2026. Från 1 mars 2025 kommer nuvarande kommunala riktlinjer för bostadsförsörjningen ersättas av en handlingsplan för bostadsförsörjningen.

Bedömning

Regionstyrelseförvaltningen bedömer att bedömning och motivering av förslaget till beslut är att koncernen har god kunskap i frågan och kring vilket handlingsutrymme respektive nämnd förvaltning har i sina uppdrag.

Det är redan klarlagt att seniorboenden/trygghetsboenden är efterfrågade och fyller en viktig funktion i bostadsförsörjningen. De leder till flyttkedjor och naturlig omsättning i det befintliga bostadsbeståndet, som då kan nyttjas mer optimalt.

Den kunskapen tas med i utformningen av kommande handlingsplan för bostadsförsörjningen på Gotland. På så sätt kan förutsättningar skapas för att gynnsamma flyttkedjor skapas och lämpliga bostäder uppförs så att behovet av omsorgsinsatser minskar.

Beslutsunderlag

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2024-10-15

Regionstyrelseförvaltningen

Stefan Hollmark
Regiondirektör

Stefan Persson
Regional utvecklingsdirektör